

Ιστορίες του παππού

Ο παππούς καθόταν στη γνωστή του πολυθρόνα, στο σαλόνι του μικρού προσφυγικού του σπιτιού, κρατώντας στα χέρια την Αγία Γραφή. Τα δύο εγγόνια του, η Σοφία και ο Σταύρος, που περνούσαν πολύ συχνά τα σαββατιάτικα απογεύματα στο σπίτι της γιαγιάς και του παππού, έπαιζαν στον ίδιο χώρο, καθώς περίμεναν το αγαπημένο τους φαγητό από τα χεράκια της γιαγιάς. Ο παππούς, από τότε που τον θυμούνται, πάντοτε στην ίδια θέση να

διαβάζει κάποιο βιβλίο και να διακόπτει μόνο για τις ειδήσεις στην τηλεόραση ή, υποκύπτοντας στα παρακάλια των παιδιών, να τους πει ιστορίες και συμβουλές που μόνο αυτός ήξερε. Ίσως αυτός να ήταν και ο λόγος που του είχαν τόση αδυναμία, παρόλο που θύμωνε συχνά και δεν ανεχόταν πολλές από τις δικές τους συμπεριφορές.

Όταν άρχισαν οι απογευματινές ειδήσεις, ο παππούς δυνάμωσε τον ήχο στην τηλεόραση και τα παιδιά έκαναν ησυχία, αφού αυτός ήταν ένας κανόνας χλιοσυζητημένος μεταξύ του παππού και των παιδιών. Και όταν ο παρουσιαστής έκανε αναφορά στον πόλεμο στην Ουκρανία και σκηνές άρχισαν να προβάλλονται στην οθόνη, το πρόσωπο του παππού άλλαξε, το βιβλίο που κρατούσε έπεσε, σπάζοντας την ησυχία και τότε τα παιδιά ξεθάρρεψαν και άρχισαν να φωνάζουν με ενθουσιασμό!

- Κοίτα, Σοφία! Μοιάζει με το παιχνίδι στο τάμπλετ μου! Δεν το πιστεύω... κοίτα τα όπλα τους! Τρελαίνομαι! Κοίταξε τα οχήματα, είναι τεράστια... και τι δεν θα 'διναν να οδηγούσα κι εγώ ένα από αυτά!

Ο παππούς δεν άντεξε, πάτησε το κουμπί και έκλεισε απότομα η τηλεόραση, αφήνοντας τα παιδιά έκπληκτα.

- Παιδιά μου, τι είναι αυτά που λέτε; Σας βλέπω που κρατάτε αυτό το «τάμπλετ» και παίζετε όλη μέρα, φωνάζετε, πυροβολάτε, σκοτώνετε, πολεμάτε... μια ζωή, δυο ζωές, παιχνίδια είναι αυτά; Απορώ, η μάνα σας πώς το ανέχεται αυτό; Ο πόλεμος, παιδιά μου, δεν είναι παιχνίδι. Ρωτήστε κι εμένα που τον έζησα...

- Αλήθεια, παππού; Ξέρουμε πως είσαι πρόσφυγας, αλλά δεν μας μίλησες ποτέ για τον πόλεμο, είπε η Σοφία και η δίψα για να μάθει, ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπό της.

Κατηγορία Γ': Διήγημα

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ

- Παιδιά μου, κανένας δεν εκτιμά την ειρήνη μέχρι να ζήσει πραγματικά τον πόλεμο, τον θάνατο, τον τρόμο που σκορπά, τον πόνο, την απώλεια, την ανασφάλεια... Πραγματικά, ο πόλεμος είναι ένας ατέλειωτος εφιάλτης! Καταστρέφει τα πάντα. Τους ανθρώπους, τις περιουσίες, τον πολιτισμό, τα όνειρα για το μέλλον! Όλα χάνονται για τα συμφέροντα! Γιατί κάποιοι πιστεύουν ότι μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν και ειδικά, όταν είσαι μικρός και αδύνατος... Τους πονώ αυτούς τους ανθρώπους που φεύγουν σήμερα από την πόλη τους, γιατί κι εγώ έφυγα από το σπίτι μου και μάλιστα πίστευα πως θα επέστρεφα μόλις τα πράγματα ηρεμούσαν, αλλά... δεν επέστρεψα ποτέ. Αχ, ο τόπος μου... η ζωή μου όλη!

Δάκρυα κυλούσαν από τα μάτια του παππού και τα παιδιά, παρόλο που δεν καταλάβαιναν τα πάντα από αυτά που ο παππούς έλεγε, τον κοίταζαν στα μάτια γεμάτα περιέργεια και προσπαθούσαν να πάρουν από αυτόν όσο πιο πολλές πληροφορίες μπορούσαν.

- Πες μας, παππού! Πες μας για τον τόπο σου, είπε ο Σταύρος, κρατώντας σφιχτά το χέρι του παππού, ενώ η Σοφία βρισκόταν ήδη καθισμένη στα πόδια του.

- Παιδιά μου, όταν ήμουν νεαρός, ζούσα στο Βαρώσι ανέμελα. Μεγάλωνα όμορφα και ήρεμα τρέχοντας στις αλάνες με τους φίλους μου και ιδέα δεν είχαμε από πολέμους. Τα Σάββατα ξυπνούσαμε από τα χαράματα και πηγαίναμε για ψάρεμα κοντά στο λιμάνι, που έσφυζε τότε από ζωή. Βλέπαμε τα πλοία που αγκυροβολούσαν και τους γεραμούς που τα φόρτωναν και δε φεύγαμε απ' εκεί, αν ο ήλιος δεν έδυε. Τις Κυριακές πρωί πρωί πηγαίναμε στην εκκλησία της Αγίας Τριάδας και μπαίναμε στο ιερό. Όταν τελείωνε η λειτουργία, πάλι όλοι στην παρέα κάναμε βόλτες και τα καλοκαίρια καταλήγαμε πάντοτε στη θάλασσα. Εκεί μαζευόμασταν όχι μόνο εμείς, αλλά και ο Χασάν και ο Αλί, δυο παιδιά Τουρκοκύπριοι που κάναμε τότε παρέα. Γιατί, όπως είπε κι ο Θουκυδίδης «*ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν αἱ τε πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι διὰ τὸ μὴ ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν*».

- Παππού, πρόλαβε η Σοφία, μα τι γλώσσα είναι αυτή; Δεν ήξερα ότι μιλάς κι άλλες γλώσσες!

- Η γλώσσα μας είναι παιδιά μου! Αρχαία Ελληνικά! Θα τα μάθετε κι εσείς στο σχολείο, όταν μεγαλώσετε. Ξέρω, δεν καταλαβαίνετε τώρα πολλά, αλλά ήθελα να σας πω πως τότε που ζούσαμε ειρηνικά με τους Τουρκοκύπριους φίλοι ήμασταν, αγαπούσαμε ο ένας τον άλλο. Αλλά αισθήματα τότε, άλλα με τον πόλεμο...

Πολλές οι αναμνήσεις από αυτά τα χρόνια, παιδιά μου, κι όλες τόσο όμορφες! Τι να πρωτοθυμηθώ; Είναι όλα τόσο έντονα στο μυαλό μου! Κι αυτές οι γιορτές που γίνονταν στον τόπο μας, τα ανθεστήρια και η γιορτή του πορτοκαλιού, δεν θα σβήσουν ποτέ από το μυαλό μου. Πώς να τα ξεχάσω, αφού εκεί γνώρισα και τη γιαγιά σας;

Κατηγορία Γ': Διήγημα

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ

Τα παιδιά τον κοίταζαν στα μάτια και περίμεναν να ακούσουν κι άλλα. Κι άλλα πολλά.

- Εκεί παντρευτήκατε με τη γιαγιά; ρώτησε ο Σταύρος.

- Ναι και φτιάξαμε ένα πανέμορφο σπίτι. Αγοράσαμε τα έπιπλα και όλες τις συσκευές και σε μια βδομάδα θα πηγαίναμε, για να μείνουμε εκεί. Στα κουτιά ήτανε όλα. Δεν προλάβαμε, όμως, να χαρούμε τίποτα. Ο πόλεμος μάς πήρε όλες τις χαρές...

- Στο σχολείο, παππού, η δασκάλα μάς είπε πως σχεδόν η μισή μας Κύπρος είναι σκλαβωμένη, πολλοί άνθρωποι σκοτώθηκαν, άλλοι τραυματίστηκαν, άλλοι είναι αγνοούμενοι.

- Ναι, Σταύρο μου, μεγάλο κακό έγινε. Δεν το χωράει ανθρώπινος νους! Χάσαμε τα σπίτια μας, τις περιουσίες μας, τα δάση κάηκαν, τα μνημεία καταστράφηκαν, οι εκκλησίες βανδαλίστηκαν...

- Παππού, γιατί γίνονται οι πόλεμοι, αφού είναι τόσο κακό πράγμα;

- Μεγάλο κεφάλαιο ο πόλεμος, παιδιά μου. Συμφέροντα! Οι άνθρωποι θέλουν να μεγαλώσουν τη χώρα τους, να γίνουν πιο πλούσιοι. Απληστία!

- Στο σχολείο μάθαμε πως παλιά την Κύπρο την ήθελαν για τον χαλκό της, πολλοί κατακτητές. Ευτυχώς όμως, παππού, δεν έχει άλλο. Δεν είναι έτσι;

Ο παππούς καθυσύχασε τη Σοφία. Δεν ήθελε να πει κάτι να τρομάξει τα παιδιά. Τα παιδιά πρέπει να ζουν ανέμελα, σκέφτηκε, όπως έζησε κι αυτός στη δική τους ηλικία, μα πριν προλάβει να ολοκληρώσει, έρχεται και η επόμενη ερώτηση από τη Σοφία.

- Ο Θεός, παππού, γιατί αφήνει τους ανθρώπους να κάνουν πολέμους;

- Ε, δε θα φταίξει και ο Θεός για όλες τις ανοησίες που κάνουν οι άνθρωποι... Αυτός μάς έχει πει πώς να ζούμε, για να έχουμε ειρήνη. Να έχουμε ειρήνη μέσα μας, αλλά και γύρω μας. Εμείς όμως ακούμε; «Ειρήνη ὑμῖν». Αυτό μας είπε. Αυτό μας εύχεται. «Ειρήνη πᾶσι» λένε στην εκκλησία. Τα δικά μας κεφάλια, όμως, δεν καταλαβαίνουν...

- Εγώ, όταν ήμουν μικρή, νόμιζα πως ο ιερέας μιλούσε στη μαμά που τη λένε Ειρήνη, είπε η Σοφία και ο παππούς γέλασε με την ψυχή του. Βρήκε, όμως, την ευκαιρία να τους εξηγήσει πως το όνομα που έδωσαν στη μαμά τους δεν ήταν τυχαίο, αφού γεννήθηκε μερικά χρόνια μετά, όταν πια είχαν ζήσει τον πόλεμο και κατάλαβαν τη σημασία της ειρήνης.

Το φαγητό ήταν τώρα έτοιμο και τα παιδιά κάθισαν στο τραπέζι με τη γιαγιά και τον παππού. Δεν μιλούσαν όμως. Δεν μιλούσαν καθόλου. Λες και ήθελαν να κρατήσουν μέσα τους πολύ καλά όσα είχαν ακούσει...

Πηγές:**Θουκυδίδου, *Ιστορίαι*, Γ' 82.2, μετάφρ. Ε. Κ. Βενιζέλος**

ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν αἵ τε πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι διὰ τὸ μὴ ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν·

Διότι ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ευημερίας καὶ αἱ πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται διαπνέονται ἀπὸ ευγενέστερα αἰσθήματα, καθόσον δὲν περιπίπτουν ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀναποτρέπτων ἀναγκῶν.

Κατὰ Ἰωάννην κ' 19 καὶ Κατὰ Λουκᾶν κδ' 36

Εἰρήνη ὑμῖν.

Εἰρήνη σε σας

Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Εἰρήνη πᾶσι.

Εἰρήνη σε ὅλους.